

คำประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
วิทยาการสารสนเทศยุคสมัยบัณฑิตยศาสตร์ (นิเทศศาสตร์)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจเป็นอเนกประการอันยังประโยชน์แก่สังคมและประชากรชาวยุโรปเป็นลำดับ ทรงพระปรีชาสามารถเป็นเลิศในการใช้ประโยชน์จากสื่อทั้งสื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคม การฟื้นฟู อนุรักษ์ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารเพื่อการพัฒนา (development communication) ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยและความสำคัญกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทรงมีพระปรีชาญาณในการสื่อสารวิทยาศาสตร์ (science communication) ก่อให้เกิดการประชาสัมพันธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งในประเทศและต่างประเทศในวงกว้าง โดยทรงพระราชกรณียกิจในด้านการเชื่อมความสัมพันธ์ให้ชาวไทยได้มีโอกาสร่วมมือและสัมผัสกับวิทยาศาสตร์ในองค์กรระดับสากล สร้างความตื่นตัวในวงกว้างในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้กับปวงชนชาวไทย อันก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มพูนยิ่งขึ้นต่อการพัฒนาประเทศ

ด้านสื่อใหม่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระราชหฤทัยในเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศบ่อยครั้งทั้งในและต่างประเทศ พระปรีชาสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นที่ประจักษ์ชัด ทรงใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อทรงงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทรงเป็นพระราชวงศ์พระองค์แรกของไทย ที่พระราชทานพระราชดำรัสเป็น “เว็บบล็อก” เกี่ยวกับความสำคัญของภาษาอังกฤษเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยตรงผ่านทางเว็บไซต์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในงานเพื่อการพัฒนา พระองค์ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการนำวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ ทรงเห็นว่ามีคามจำเป็นที่จะต้องนำความรู้ความคิด หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในกระบวนการสื่อสารเพื่อการพัฒนา โดยตระหนักถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมและท้องถิ่น โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนา ทรงยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน อันเป็นหลักการสื่อสารจากล่างสู่บน และเป็นหลักการที่แท้จริงของการสื่อสารเพื่อการพัฒนา เน้นที่เป้าหมายสูงสุด คือ คนได้รับการพัฒนา และทรงประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับสถานที่และโอกาส รวมทั้งทรงเน้นให้เยาวชนรู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและประหยัด จากแนวพระราชดำริดังกล่าว นำมาซึ่งโครงการในพระราชดำริที่ได้นำ

เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาประเทศ เช่น โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อคนพิการ โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น

นอกจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสารเพื่อการพัฒนา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ยังทรงให้ความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารเพื่อการอนุรักษ์อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟู อนุรักษ์ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของชาติ โดยทรงพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการสื่อปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมของชาติเพื่อเผยแพร่ข้อมูลวัฒนธรรมไทยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งซีดีรอม เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลวัฒนธรรมไทยที่สะดวกในการสืบค้นข้อมูลและเข้าถึงข้อมูลทางวัฒนธรรมไทยได้ง่ายและรวดเร็วผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

นอกจากทรงมีความเชี่ยวชาญในการใช้สื่อใหม่แล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ยังทรงมีพระปรีชาเป็นเลิศในการใช้สื่อดั้งเดิม โดยเฉพาะสื่อหนังสือ ทรงเชี่ยวชาญและเป็นแบบอย่างที่ดียิ่งแก่สื่อมวลชนในการใช้ภาษาไทยในงานสื่อสารมวลชนทั้งในด้านการเขียนและการพูด ทรงสนพระราชหฤทัยในวรรณกรรมและทรงงานพระราชนิพนธ์วรรณกรรมอันทรงคุณค่าจำนวนมากเผยแพร่สู่สาธารณชน ทั้งที่เป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก พระราชนิพนธ์สารคดี พระราชนิพนธ์ภาษาและวรรณคดี ในบางโอกาสยังได้ทรงพระนิพนธ์บทความเชิงวิชาการและการท่องเที่ยวพระราชทานไปยังนิตยสารบางฉบับด้วย

ในด้านการใช้ภาษาไทยในการพูด สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยด้วยการอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง ทรงพระราชทานถ้วยพระราชทานแก่ผู้ชนะการประกวดการใช้ภาษาไทยในงานด้านสื่อสารมวลชนในโครงการเส้นทางสู่ดวงดาว: ผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ และนักจัดรายการวิทยุ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในปีที่ ๕ และ ๖ รวมทั้งทรงนำศาสตร์ด้านวาทวิทยาไปใช้ในการสอนในฐานะพระอาจารย์ในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ซึ่งได้ทรงจัดทำเอกสารประกอบการบรรยายโดยใช้คอมพิวเตอร์

ในด้านการสื่อสารในงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงแสดงบทบาทในฐานะนักประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนักถึงความสำคัญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้กับพสกนิกรไทยในวงกว้าง โดยทรงให้ความสนพระราชหฤทัยในการผลักดัน เชื่อมโยง เผยแพร่ และส่งเสริมให้ชาวไทยได้มีโอกาสสัมผัสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับสากล อาทิ พระราชกรณียกิจเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมชมสถาบันเดซี ซึ่งเป็นสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน ในประเทศเยอรมนี ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ส่งผลให้สถาบันดังกล่าวทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายทุนโครงการนักศึกษาภาคฤดูร้อนเดซี ปีละ ๒ ทุน ทุกปีจนถึงปัจจุบัน โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงคัดเลือกนักศึกษาด้วยพระองค์เอง พระราชกรณียกิจเสด็จพระราชดำเนินไปทรงร่วมการประชุมผู้รับรางวัลโนเบล ณ เมืองลินเดา ประเทศเยอรมนี ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำให้มูลนิธิการประชุมผู้ได้รับรางวัลโนเบลเห็นความตั้งพระราชหฤทัยจริงในการสนับสนุนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และได้ถวายพระเกียรติให้ดำรงตำแหน่งวุฒิสภากิตติมศักดิ์ (สภาสูง)

ของมูลนิธิการประชุมผู้ได้รับรางวัลโนเบล ณ เมืองลินเดา ประเทศเยอรมนี และถวายสิทธิการเข้าร่วมการประชุมเพื่อพระราชทานให้กับนักศึกษาและนักวิจัยไทย จำนวนเฉลี่ยปีละ ๓ คน ทุกปีจนถึงปัจจุบัน ซึ่งพระราชกรณียกิจและผลงานดังกล่าวเป็นที่ชื่นชมไปทั่วโลกและเป็นข่าวเผยแพร่ไปในวงกว้าง ทำให้ครูและนักเรียนไทยตื่นตัวสนใจศึกษาวิทยาศาสตร์มากขึ้น พระราชกรณียกิจเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมชมเซิร์น (CERN: Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire) ซึ่งเป็นองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศในทวีปยุโรปเพื่อวิจัยและพัฒนาทางด้านฟิสิกส์นิวเคลียร์ ฟิสิกส์เครื่องเร่งอนุภาค และฟิสิกส์อนุภาคมูลฐาน มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และทรงมีพระราชดำริส่งเสริมให้นักวิจัยของไทยเข้าร่วมโครงการ จนนำไปสู่การลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการส่งครู นักศึกษา และนักวิจัยไทยเข้าร่วมศึกษาในโครงการระดับโลกนี้ โดยเมื่อต้นเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ นี้ ครูฟิสิกส์ไทย จำนวน ๒ คน และนักศึกษา จำนวน ๒ คน ได้มีโอกาสเข้าร่วมอบรมและทำวิจัยที่เซิร์น ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาถือเป็นเรื่องยากที่คนไทยจะได้รับโอกาสเช่นนี้ พระราชกรณียกิจนี้จึงเป็นการประชาสัมพันธ์ที่ส่งผลให้พสกนิกรไทยตระหนักถึงความสำคัญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ด้วยพระปรีชาสามารถในด้านสื่อใหม่และสื่อดั้งเดิม และกระแสข่าวการประชาสัมพันธ์พระราชกรณียกิจด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่งผลให้พสกนิกรไทยให้ความตระหนักและความสำคัญในเรื่องดังกล่าว กอปรด้วยพระวิริยะอุตสาหะของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ก่อให้เกิดประโยชน์คุณูปการอันใหญ่หลวงต่อการพัฒนาประเทศ อันเป็นพระมหากรุณาธิคุณสูงสุดแก่ประชาชนชาวไทยทั้งปวง สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (นิเทศศาสตร์) แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเฉลิมพระเกียรติคุณให้ปรากฏ และเป็นสิริมงคลอันสูงยิ่งแก่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีสืบไป
